

Per les terres del BAIX EMPORDA

*A la memòria de
Pere Cervià
i Cantó*

*per
Maruja Arnau i Guerola*

Terres del Baix Empordà. Terres clares, assoleiades, esventades i obertes, acaroades per la tramontana, aquest vent entramaliat i avalotador, que no sabem perquè porta nom de dona, puix al seu vigor i potència li escauria molt millor un apel·latiu masculí. El vent que batega els conreus i escampa amb força varonil els nuvols que fugen espaordits davant la seva empenta, ens fa el regal del paisatge nítid i alegre, característic de la Comarca empordanesa.

Es extraordinària la visió dels pujols i carenes retallades en el fons blau del cel, sobretot a la primavera, quan els camps i marges ens ofereixen un escenari plaent per fer-nos fruit de la naturalesa.

Fa goig de trescar pels camins baix empordanesos. D'una banda, la planuria conreuada amb abundor. D'altra, els puigs i tossals que s'alcen de tant en tant. Més enllà, el mar. El mar blau cantat pels poetes i que ens sumeix en bells somnis d'eternitat. Pinedes, arbredes armonioses i acollidores que ens deparen la sorpresa d'una masia mig amagada al bell mig de la boscúria que l'envolta.

I tot anant per les carreteres comarcals, aquestes que a cada revolt ens ofereixen agradables impactes paisatgístics, travessem pobles i viles que serveixen un bon munt de records històrics i assaonats d'antigor. El primers que nostres ulls avicien, ja de lluny, són els campanars encimbellats, voltats de cases rústegues les unes, fatxendoses i acabades d'estrenar moltes d'altres. Els nostres pagesos han evolucionat al só dels temps i mantes vegades, deixant de racó les característiques arquitectòniques d'èpoques passades, han construït els seus habitatges fent alardó de les més modernes tècniques de ciutat. No hi ha res a fer. L'impacte trasbalsador de les noves corrents ha despertat les viles i llogarrets adormits en el somni de segles i en molts casos, s'han comés, inconscientment, veritables disbarats.

Deixant de banda, però, aquestes deformacions que el progrés malentés ha fet cometre a les gents senzilles, encara hi ha pobles a les nostres comarques que s'han mantingut fidels al seu passat i han anat reconstruint i servant el tresor incommensurable dels anys.

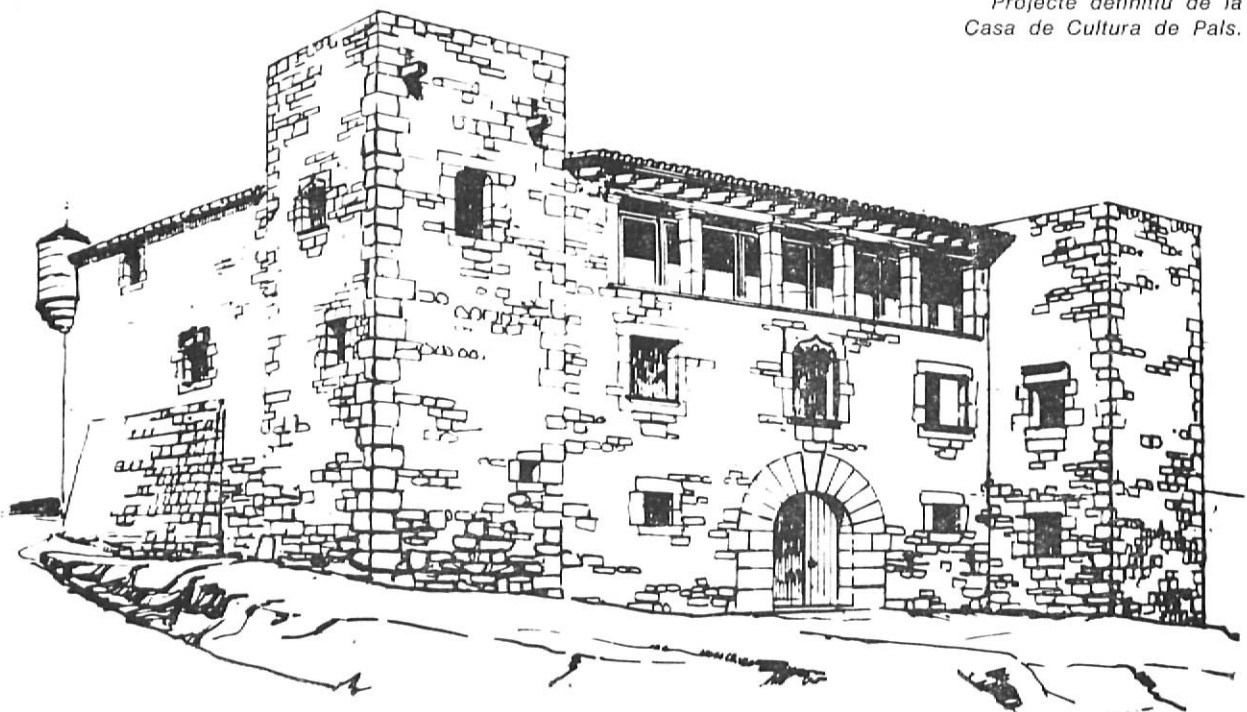
Un d'aquests llocs, digne de lloança, és Pals, que mercès al desvetllament d'unes persones que s'hi han afanyat en convertir-lo en magnífic joell del gòtic, mostra suara al visitant el seu nucli antic restaurat amb molt d'encert i enaltint les velles pedres dipositàries d'un farcell d'esdeveniments històrics.

Fa qüestió d'un parell d'anys, ens ensenyava aquest lloc de meravella el seu batlle (q.a.C.s.), parlant-nos amb gran entusiasme de la futura

Les obres avancen en ascendent procés de transformació.

Projecte definitiu de la Casa de Cultura de Pals.

Casa Pruna en el començament de les obres de restauració.

Casa de Cultura en la que es convertiria l'antic edifici de «Casa Pruna», situat a l'exterior del recinte emmurallat. Li vam prometre que malgrat haver-ne parlat en aquesta revista molts d'altres, indiscutiblement força millor que ho podem fer nosaltres, del bell Padró, anys enllà rònec i tètric i enguany un dels millors conjunts arquitectònics que destaquen a la rodalia, escriuríem sobre Pals i la seva futura Casa de Cultura. Encara no havíem complert la nostra promesa quan vam rebre la trista notícia de la mort d'aquell home, senzill i emprenedor, que sentia l'orgull ben entès de la prosperitat del seu poble. Fou aleshores que vam prendre el determini de no deixar passar cap més dia sense complir la paraula que li donarem aquell vespre en el Padró. Malgrat no puguí llegir amb els seus ulls terrenals les nostres línies mal engiponades, volem destacar avui la tasca lloable a la qual va dedicar gran part de les seves hores, sense atemorir-se davant les dificultats, per oferir als seus habitants i a tots aquells que visiten la vila, un poble transformat, però sense perdre la seva fesomia pròpia.

Cal remarcar que ell gairebé es desentenia de l'obra assolida i aquesta aventura empresa, que ja arribava a terme, malgrat barrinar el seu cap altres projectes que deia encara restaven a fer, traspassava els honors als qui l'havien precedit en el càrrec, així com a tots aquells, —vitalans i molts particulars no nadius— que amb la seva aportació havien fet factible l'obra de dignificació de les velles pedres carregades d'història.

Però la vila sap el que ha fet per ella En Pere Servià i Cantó i el que ell significava per als seus habitants davant qualsevol dificultat de tot ordre que es trobessin. Prou que ho demostraren aquella tarda de juny. Les seves despulles, al bell mig de la plaça caldejada per un sol de justícia, davant l'edifici de la casa de la Vila, al despatx que tantes hores d'esbarjo familiar i de tasca particular li havien robat, voltades de tot el poble i amics d'arreu la província, que en un silenci impressionant participaven del Sant Sacrifici amb ulls plorosos, és una prova fefaent del que significava per a tots aquest home bo.

Descansa en pau, Pere Servià i Cantó i si bé ací baix no podras veure finalitzades i inaugurada la teva Casa de Cultura, des de allí dalt, amb aquell teu somriure de bonhomia, vetllaras perquè el teu poble segueixi la marxa ascendent en pro de les tasques de l'esperit i de la cultura.

La «Casa Pruna»

La «Casa Pruna» situada a l'exterior del recinte, és un bell Casal gòtic-renaixentista fortificat. Els últims propietaris foren els senyors Francesc Jover Sala, Xavier Millet Tusell i Antoni Vila Casas, els quals l'adquiriren el 31 de maig del 1974 a D. Rogelio-Angel González de

Andrade, qui l'havia comprat al veí de Pals, Julià Pí Anguila, propietari de l'immoble des de desembre del 1928. Abans havia pertangut al senyor Martí Jofra Riembau.

Els senyors Jover, Millet i Vila, van fer donació de l'esmentada Casa Pruna a l'Ajuntament de Pals perquè fos restaurada i destinada a la cultura i l'art.

L'Ajuntament, fent-se ressó dels lloables desitjos dels donants, sol·licità la col·laboració tècnica i econòmica de l'Excma. Diputació de Girona, que li va ésser atorgada, i mercès a tots, Pals gaudirà d'un Centre cultural digne d'un poble que sap avaluar la riquesa del seu patrimoni històric-artístic.

NOTA: Les fotografies fóren de Pere Servià i Cantó.